

Extended Examination of the Load Characteristic Curves of Asynchronous Motors

---

István Bendiák

EasyChair preprints are intended for rapid dissemination of research results and are integrated with the rest of EasyChair.

November 14, 2022

Aszinkron motorok terhelési jelleggörbéinek kiterjesztett vizsgálata

Bendiák István

Óbudai Egyetem, Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar, Automatizálási és Energiarendszerek Intézet, Automatika Tanszék, bendiak.istvan@uni-obuda.hu

---

A pályamunka célterülete aszinkron motorok terhelési jelleggörbéinek vizsgálata és számításának kiterjesztése, együtt kezelve valamennyi hatásfok-orientált beavatkozási módszertés és szabályozott jellemzőt. Az integrált rendszerekkel együtt dolgozó aszinkron géptulajdonságainak felmérése a tervezéstől, tesztelés és életciklus végigkövetése alatt. Anemzetközi gyakorlatban is alkalmazott számítások és megközelítések összehasonlítása és továbbgondolása a legoptimálisabb gépmodell kialakítására.

---

1. Forgómező alapelve, bevezető

Forgómező alapelve:

Háromfázisú 2p pólusú tekercsrendszer egyik fázisába tegyünk egyenáramot és tegyük fel, hogy ezáltal az armatúra kerületén sinustörvény szerint eloszló indukció jön létre. Egy τ_p pólusosztás mentén az indukciót B_{lm} amplitúdójú sinusvonalra képezi.

Az indukció csak x , illetve a térbeli $x \cdot \frac{\pi}{\tau_p}$ szög függvénye és az x helyen állandó értéke [2]:

$$B_1(x) = B_{lm} \cdot \sin \frac{x}{\tau_p} \cdot \pi$$

Ha pedig nem egyenárammal, hanem az egyenárammal egyenlő amplitúdójú az időben sinustörvény szerint $\omega = 2\pi f$ körfrekvenciával váltakozó áram folyik a tekercselésben, az eddig csak x -szel változó indukció helyett, az időben is sinustörvény szerint változó értékek lépnek fel [2].

Az indukció most nemcsak az x kerületi helynek, hanem az időnek is sinusfüggvénye, úgyhogy:

$$B_1(x, t) = B_{lm} \cdot \sin \frac{x}{\tau_p} \pi \sin \omega t$$

Ha a gép második fázistekercselésébe is ugyanakkora és ugyanolyan frekvenciájú áramot bocsátunk, ez is létrehoz egy váltakozó mágneses teret, amelynek a tengelye azonban a kerületen a $+x$ irányban $\frac{2\pi}{3}$ -nak megfelelő kerületi szöggel el van tolvva [2].

Háromfázisú rendszerben ez az áram 1. fázis árama mögött időben $\frac{2\pi}{3\omega}$ -val elmarad, létesített indukció az x helyen és t időben [2]:

$$B_2(x, t) = B_{lm} \cdot \sin \left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi - \frac{2\pi}{3} \right) \cdot \sin \left(\omega t - \frac{2\pi}{3} \right)$$

És hasonlóan a 3. fázisból eredő indukció:

$$B_3(x, t) = B_{lm} \cdot \sin \left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi - \frac{4\pi}{3} \right) \cdot \sin \left(\omega t - \frac{4\pi}{3} \right)$$

Ismert trigonometriai összefüggés szerint:

$$\sin \alpha \cdot \sin \beta = \left[\frac{1}{2} \cos(\alpha - \beta) - \frac{1}{2} \cos(\alpha + \beta) \right]$$

Úgyhogy $x \cdot \frac{\pi}{\tau_p} = \alpha$ és $\omega \cdot t = \beta$ helyettesítéssel [2]:

$$B_1(x, t) = B_{lm} \cdot \left[\frac{1}{2} \cos(\alpha - \beta) - \frac{1}{2} \cos(\alpha + \beta) \right]$$

$$B_2(x, t) = B_{lm} \cdot \left[\frac{1}{2} \cos(\alpha - \beta) - \frac{1}{2} \cos\left(\alpha + \beta - \frac{4\pi}{3}\right) \right]$$

$$B_3(x, t) = B_{lm} \cdot \left[\frac{1}{2} \cos(\alpha - \beta) - \frac{1}{2} \cos\left(\alpha + \beta - \frac{8\pi}{3}\right) \right]$$

XXXVIII. Kandó Konferencia

KSC2022

2022. november 3-4.

Az egyenletek jobb oldalán a második helyen álló tagok összeadva ugyanazokkal az α és β értékekkel 0-t adnak, ezért a három fázis által együttesen létesített indukció [2]:

$$B_1(x, t) + B_2(x, t) + B_3(x, t) = B_1 = \frac{3}{2} \cdot B_{1m} \cdot \cos(\alpha - \beta)$$

vagy:

$$B_1 = \frac{3}{2} \cdot B_{1m} \cdot \cos\left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi - \omega t\right)$$

$$\omega = \frac{\pi}{T} - \text{vel}$$

$$B_1 = \frac{3}{2} \cdot B_{1m} \cdot \cos\left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi - \frac{t}{T} \cdot \pi\right)$$

Szimmetrikus m fázisú tekercsrendszer esetén a tekercselési tengelyek térbeli szögeltolása és az áramok időbeli fáziskülönbsége $\frac{2\pi}{m}$ -mel illetve a $\frac{2\pi}{m} \omega$ - val egyenlő, úgyhogy az indukcióra most m egyenletet kapunk, amelynek összefüggéséből [2]:

$$B_1 = \frac{m}{2} \cdot B_{1m} \cdot \cos\left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi - \omega t\right)$$

Ez az egyenlet egy $B_{1m} \frac{m}{2}$ amplitúdójú haladó hullámot, más szóval forgó mágneses teret jelent [2], amelynek haladási sebességét úgy állapítjuk meg, hogy felírjuk az indukció értékét $t + dx$ időpontban az $x + dt$ helyen:

$$B_1 = \frac{m}{2} \cdot B_{1m} \cdot \cos \cdot \left[(x + dx) \cdot \frac{\pi}{\tau_p} - (t + dt)\omega \right]$$

B_1 értéke ugyanaz a t időben az x helyen, ha $dx \frac{\pi}{\tau_p} = \omega dt$

Vagyis ha a hullám sebessége [2]:

$$v = \frac{dx}{dt} = \frac{\omega \cdot \tau_p}{\pi}, \text{ illetve } \omega = \frac{2\pi}{T} - \text{vel}$$

$$v = \frac{2 \cdot \tau_p}{T}$$

A hullám tehát az áram egy teljes periódusának megfelelő T idő alatt két pólusosztással halad tovább, vagyis a szinkron gép póluskerekével egyenlő sebességgel forog.

A forgás szögsebessége, minthogy $p \cdot \tau_p$ a kerület felével egyenlő [2]:

$$\omega = \frac{v}{p \cdot \tau_p} = \frac{\omega \cdot \tau_p}{\pi \cdot p \cdot \tau_p} = \frac{\omega}{p}$$

Ha a fázistekercselések sorrendjét a kerületen megcseréljük, a forgótér haladási iránya ellentétesre változik, amint az a következőkből tűnik ki:

Az 1. fázis által előidézett indukció [2]:

$$B_1(x, t) = B_{1m} \cdot \sin \frac{x}{\tau_p} \cdot \pi \cdot \sin \omega t$$

A 2. fázis térbeli sinusvonala most $\frac{2\pi}{3}$ -nak, a 3. fázisé pedig $\frac{4\pi}{3}$ -nak megfelelő kerületi szöggel van eltolva a negatív x-irányban, vagyis:

$$B_2(x, t) = B_{1m} \cdot \sin \left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi + \frac{2\pi}{3} \right) \cdot \sin \left(\omega t - \frac{2\pi}{3} \right)$$

$$B_3(x, t) = B_{1m} \cdot \sin \left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi + \frac{4\pi}{3} \right) \cdot \sin \left(\omega t - \frac{4\pi}{3} \right)$$

Az előbb követett eljárással az indukciók összege most:

$$B_1 = \frac{3}{2} \cdot B_{1m} \cdot \cos \left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi + \omega t \right)$$

Vagy m fázis esetén [2]:

$$B_1 = \frac{m}{2} \cdot B_{1m} \cdot \cos \left(\frac{x}{\tau_p} \cdot \pi + \omega t \right)$$

Az $x + dx$ helyen a $t + dt$ időben:

$$B_1 = \frac{m}{2} \cdot B_{1m} \cdot \cos \left[\left(x + dx \right) \cdot \frac{\pi}{\tau_p} + \left(t + dt \right) \omega \right]$$

B_1 értéke változatlan, ha $dx \frac{\pi}{\tau_p} = -\omega dt$, tehát a hullám haladási sebessége:

$$v = \frac{dx}{dt} = \frac{-\omega \cdot \tau_p}{\pi} = \frac{-2 \cdot \tau_p}{T}$$

A sebesség nagysága ugyanaz, mint előbb, de negatív előjelű, vagyis ellentétes irányú.

A forgó mágnes tér modellezésének alapvető kiindulási pontja ezen összefüggések felírása és elemzése a több pólusrendszert biztosító tekercsek kigondolásához.

2. Kiindulási alapösszefüggések

A következő fejezet részében olyan alapösszefüggéseket tisztázok, amelyek alapjai a modellezési számításoknak. A vizsgálati lehetőségeket kiterjesztve ma már mindennapi követelménnyé vált frekvenciaváltós hajtásokra is (4. fejezetben).

Állórészen háromfázisú szimmetrikus tekercselésben a megfelelő feltételek teljesülése esetén keletkező forgó tér fordulatszáma[8]:

$$n_0 = \frac{60 \cdot f_1}{p}$$

Ahol f_1 = állórész tápláló frekvencia 1 [Hz] – ben; p = póluspárok száma.

Illetve a gépet meghatározó szlip:

$$s = \frac{n_0 - n}{n_0}$$

Ahol n_0 = állórész forgó mágneses terének fordulatszáma; n = forgórész fordulatszáma; s = szlip (slip) az említett két jellemző közötti eltérés.

Aszinkron gépre jellemző állórész indukált feszültsége [8]:

$$U_{i1} = 4,44 \cdot \Phi \cdot f_1 \cdot N_1 \cdot \xi_1$$

Ahol U_{i1} = állórész tekercselésben indukált feszültsége; Φ =

a kerület mentén szinuszos eloszlásúnak feltételezett forgó fluxus csúcsértéke; N_1 =

Állórész tekercselés menetszáma; ξ_1 = tekercselési tényező;

Aszinkron gépre jellemző állórész indukált feszültsége a forgórészben [8]:

$$U_{i20} = 4,44 \cdot \Phi \cdot f_2 \cdot N_2 \cdot \xi_2$$

Ahol U_{i2} = forgórészben tekercselésben indukált feszültség; Φ =

a kerület mentén szinuszos eloszlásúnak feltételezett forgó fluxus csúcsértéke; N_2 =

forgórész tekercselés menetszáma; ξ_2 = tekercselési tényező.

A frekvenciák egyenlőségét feltételezve a két indukált feszültség egyenletének hányadosaként kapjuk a gép áttételét:

$$a = \frac{U_{i1}}{U_{i20}} = \frac{N_1 \cdot \xi_1}{N_2 \cdot \xi_2}$$

Ahol a = aszinkron gép áttétele.

Ennek alapján felírható az állórészre redukált forgórész indukált feszültsége:

$$U'_{i2} = a \cdot U_{i2}$$

Ahol U'_{i2} = állórészre redukált forgórész indukált feszültsége.

Ennek alapján a redukált forgórész áram számítását a gerjesztési feltételből határozhatjuk meg. A primer és szekunder tekercselés pólusszámának azonosnak kell lennie. Ennek alapján a primer oldalra redukált forgórész áram [8]:

$$I'_2 = \frac{m_2}{m_1} \cdot \frac{N_2 \cdot \xi_2}{N_1 \cdot \xi_1} \cdot I_2$$

Ahol $I'_2 = A$ primer oldalra redukált forgórész áram; $m_1 =$ állórész fázisszáma; $m_2 =$ forgórész fázisszáma; $I_2 =$ forgórész áram.

Az áttétel ismeretében pedig [8]:

$$I'_2 = \frac{m_2}{m_1} \cdot \frac{I_2}{a}$$

Redukálás [8]

A redukált ellenállást és a szórási reaktanciát a veszteségek azonosságára alapján számíthatjuk:

Vagyis [8]:

$$m_1 \cdot (I'_2)^2 \cdot R'_2 = m_2 \cdot I_2^2 \cdot R_2$$

Ahol $I_2 =$ forgórész áram; $I'_2 =$ forgórész áram redukált értéke; $R_2 =$ forgórész rezisztencia; $R'_2 =$ forgórész rezisztencia redukált értéke.

A redukálása ennek alapján:

$$R'_2 = \frac{m_1}{m_2} \cdot \left(\frac{I_2}{I'_2}\right)^2 \cdot R_2$$

Forgórész rezisztencia redukálása.

Behelyettesítve az áttétellel [8]:

$$R'_2 = \frac{m_1}{m_2} \cdot a^2 \cdot R_2$$

Forgórész rezisztencia redukálása, áttétellel.

A forgórész szórási reaktancia számítása [8]:

$$X'_{s2} = \frac{m_1}{m_2} \cdot a^2 \cdot X_{s2}$$

$X_{s2} =$ forgórész szórási reaktanciája; $X'_{s2} =$ forgórész redukált szórási reaktanciája.

3. Aszinkron gépek nyomatéki egyenlete és hőmérsékletfüggése

Aszinkron gépek nyomatéki egyenletének a módosításának oka, hogy az indukáltfeszültség és a hőmérsékletfüggés pontosítható legyen a forgatónyomaték számításakor is.

Tekercselés hőmérsékletfüggése (rész esetén):

$$\vartheta = \frac{R_{meleg} - R_{hideg}}{R_{hideg}} \cdot (235 + T_{hideg}) + (T_{hideg} - T_{vég})$$

Ennek megfelelően figyelembe veszem réz hőmérsékletfüggését a nemcsak a tekercsveszteség számításnál, hanem az indukált feszültségre gyakorolt hatását (fázis értékekből).

$$P_{tekeres} = 3 \cdot I_f^2 \cdot R_f$$

Ennek megfelelően az indukált feszültség felírása:

$$u_k = i_{Rf} \cdot R_f + \frac{d\Psi}{dt}$$

XXXVIII. Kandó Konferencia

KSC2022

2022. november 3-4.

Aszinkron gép állórész fluxusának előállítás [8-9]:

$$\Psi_{\text{Stator}} = \int_0^t (u_{\text{fk}} - i_f \cdot R_f) \cdot dt + C$$

Ennek megfelelően az aszinkron gépekre vonatkozó vektorábra alapján felírtam az indukált feszültségre vonatkozó összefüggést (fázisértékkel, kizárólag motorüzemre érvényes):

Továbbá felírva a szakirodalomból jól ismert aszinkron gépre vonatkozó nyomatéki összefüggést [8]:

$$M = \frac{m_1}{2 \cdot \pi \cdot n_0} \cdot \frac{U_{\text{if}}^2}{\left(R_1 + \frac{R'_2}{s}\right)^2 + X_s^2} \cdot \frac{R'_2}{s}$$

A szakirodalomból jól ismert összefüggés módosítása alapján az általam felírt nyomatéki egyenlet az indukáltfeszültség-változását és hőmérsékletfüggést is figyelembe veszi, mert R-tekercs ellenállás hőmérsékletfüggő és annak megfelelően van használva a számítás.

Ennek megfelelően módosítva írom fel az új általam kigondolt nyomatéki egyenletet:

Képletekben használt jelölések:

u_{fk} = Fázis kapocsfeszültség.

U_{if} = Indukált fázisfeszültség.

m_1 = Fázisszám (jelen esetben $m_1 = 3$).

n_0 = Állórész szinkron fordulatszám.

I_f = Fázis áramerősség.

R_f = Tekerszelés fázis ellenállása kapcsolási módtól függően.

R_1 = Állórész rezisztencia.

R'_2 = Forgórész rezisztencia primer oldalra redukált értéke.

Ψ_{stator} = Státor (teljes menetszámra értelmezett) fluxusa.

$X_s = X_{s1} + X'_{s2}$ (állórész és forgórésznek primer oldalra redukált szórási) reaktanciája.

$$s = \text{szlip, vagyis } s = \frac{n_0 - n}{n_0}; \quad s = \frac{\text{szinkron fordulatszám} - \text{rotor fordulatszám}}{\text{szinkron fordulatszám}}$$

R_{hideg} = Tekerszelés hideg ellenállása a T_{hideg} hőmérsékleten.

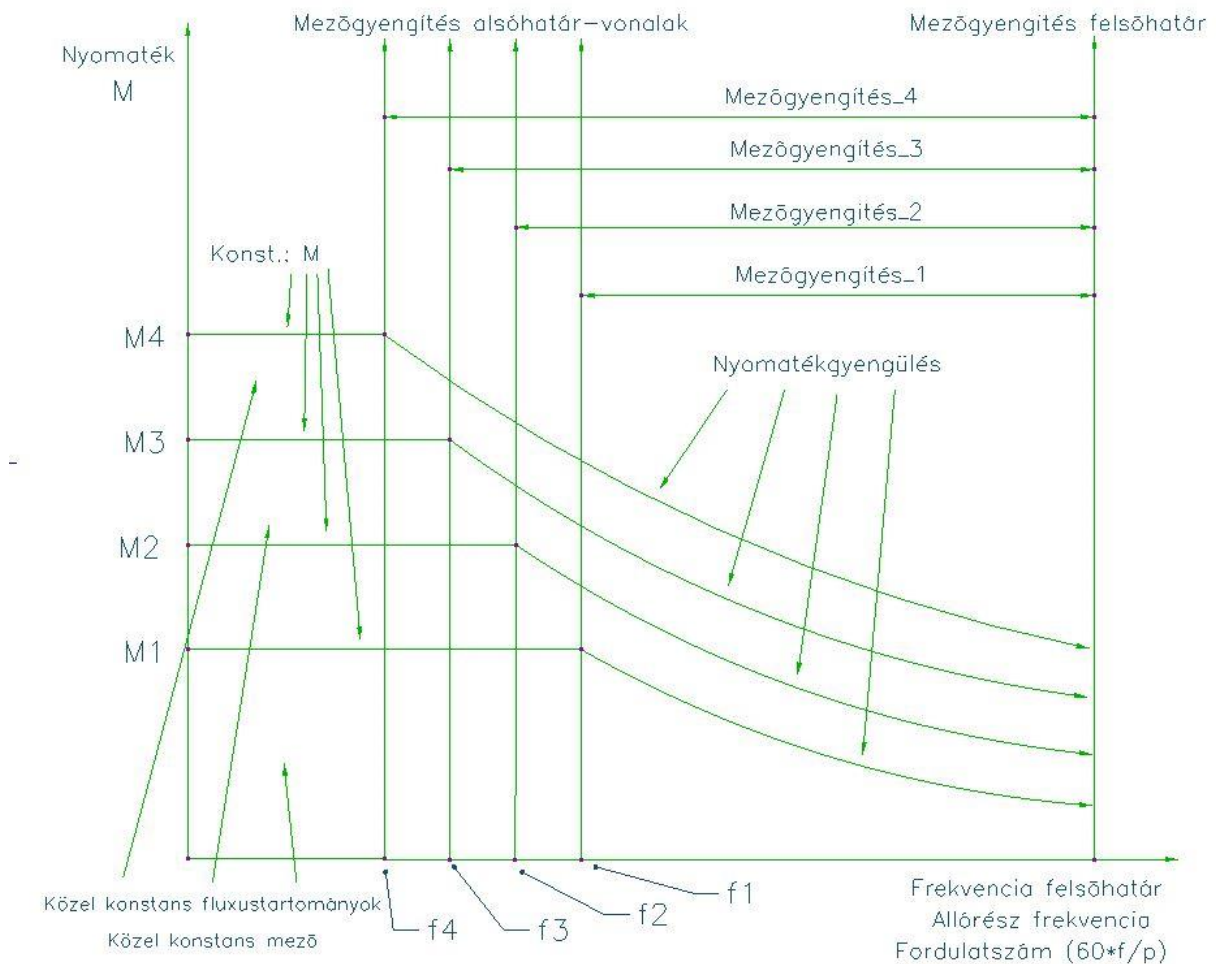
R_{meleg} = Tekerszelés meleg ellenállása.

M = Forgatónyomaték.

4. Konstans-és változófluxusú tartományok kiterjesztése és összehasonlítása

A frekvenciaváltós üzemre vonatkozó jelleggörbék bemutatása arra az esetre, amikor például két pólusrendszer és hozzákapcsolódó két mezőyengítési tartomány kapcsolódik. A 4.1-2. ábrák segítségével a kutatás eredményének megfogalmazása.

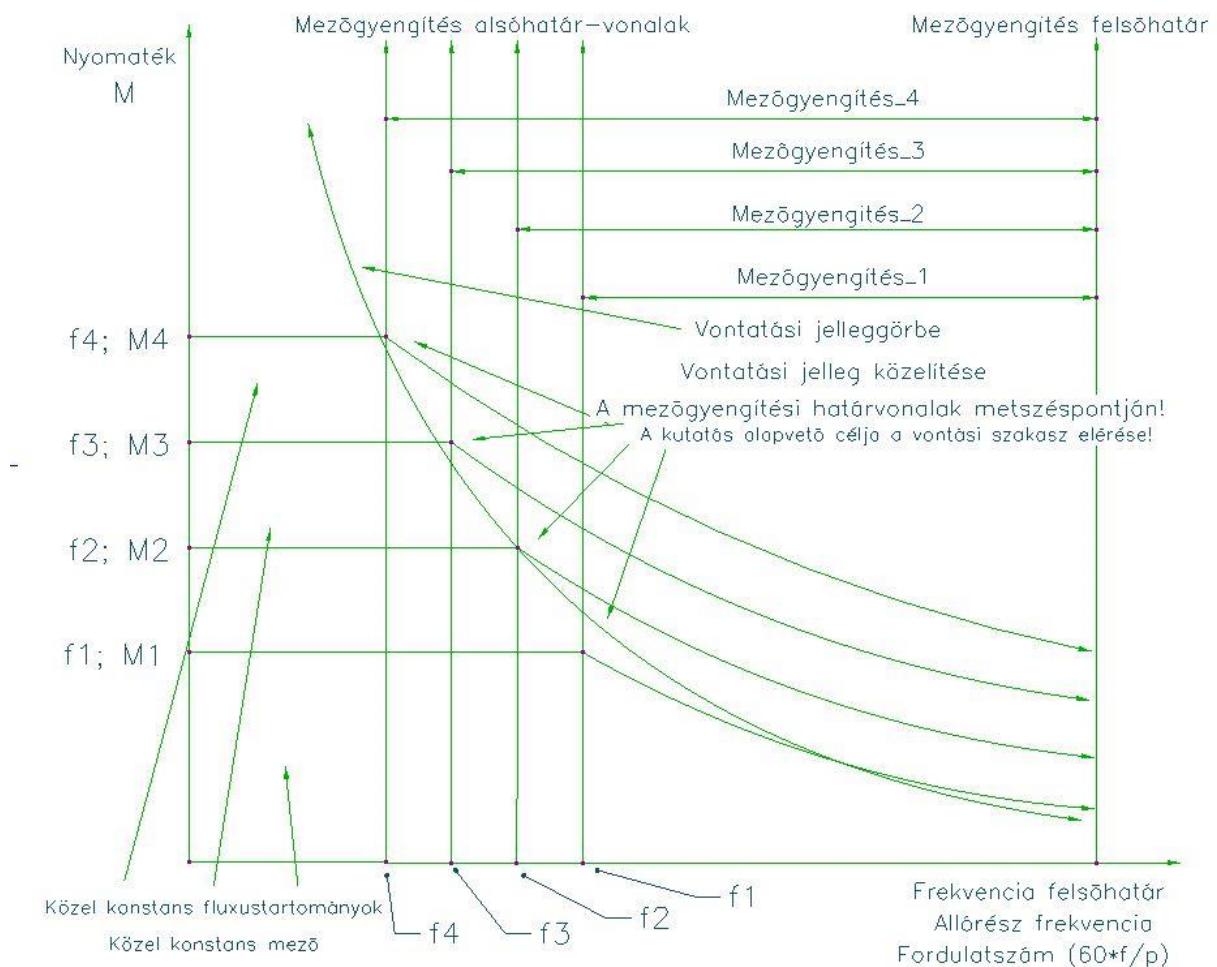

4.1. ábra Pólusátkapcsolással rendelkező villamos forgógép mezőyengítési tartományokkal.

A 4.1. ábra egy univerzális jelleggörbe, mert nem tartalmaz mértékegységeket. A jelleggörbe azt az esetet vizsgálja, ha a frekvenciaváltós üzemben nő az állórsz frekvencia és ez által növekszik a fordulatszám, szélesedik a nyomaték-fordulatszám jelleggörbe, viszont mezőyengülés lép fel. Az f_1 , M_1 pl.: 50 Hz tartozó szinkron fordulatszám, négy pólusú motor esetén 1500 1/min. Hozzá tartozó M_1 nyomatéki pont a mezőyengülés határvonalának kezdőpontja. A M_1 alatt lévő nyomatéki szakasz feltételezi, hogy a szabályozás a nyomatékot állandón tudja tartani. A jelleggörbe sereghez tartozhat egy pólusrendszerhez négy különböző tápláló frekvencia esetén vagy két pólusrendszerhez két különböző tápláló frekvencia esete. A négy jelleggörbét azért választottam, mert ebben az esetben még jól áttekinthető viselkedés. A valóságban ez akár több száz pont is lehet, ha érzékenyebb felbontásban történik számítás vagy akár ettől is sokkal több görbesereg is.

4.1. A jelleggörbék elképzése és értelmezése

A vízszintes tengelyen a nyomatékok találhatóak, a függőleges tengelyen az állórész frekvencia és az állórész szinkron fordulatszámok. Frekvencia 1-4 feltételezi, hogy pl.: 50 Hz-ről növekszik 50-75-100-125 Hz-ig és ezzel a fordulatszám és gyengül a nyomaték. Ez az érték lehet nagyobb frekvencia tartomány is, nagyobb pólusszám esetén nagyobb állórész frekvencia. Mind a négy tartományhoz be van jelölve a mezőgyengítés és alsó és felső határa, amire a motor működését megadja a szabályozás. A 4.2. ábrán a frekvenciákhoz tartozó nyomatéki pont megjelölés is szerepel, ezért vannak jelölési párok kialakítva (f_1, M_1 ; f_2, M_2 ; f_3, M_3 ; f_4, M_4), adott frekvenciához tartozó nyomatékok.

4.2. ábra Villamos forgógép mezőgyengítési tartományai.

A frekvencia a korábban az aszinkron gép fejezetben bemutatott eljárással a tápláló frekvencia alapján számítja a póluspár-számnak megfelelően a gép állórész szinkron fordulatszámát. **A kutatáshoz kapcsoló szabályozási módszer és inverter olyan paraméterekkel kell megválasztani, amely képes a vontatási jelleggörbe folyamatos megtartására.** A 4.2. ábra célirányos jelentősége a vontatási jelleggörbét metsző nyomaték-fordulatszám jelleggörbe vonalak, amelyek akkor átlépnek a mezőgyengítési tartományban.

Tehát a karakterisztika úgy van szabályozva egy póluspár-átkapcsolással rendelkező géppel, hogy lépes legyen a jármű által meghatározó vontatási jelleggörbén úgy maradni, hogy mindig a hajtómotort a

hatásfokorientált szakaszban tudja megtartani. A villamos gép lehet aszinkron és szinkron gép is. A motor konstrukciót a gyakorlati követelményhez kell méretezni.

4.2. Hajtómotor táplálásának lehetőségei

A hajtómotor **lehet kettős táplálású aszinkron gép is**, ebben az esetben a csúszógyűrűk elhagyása következtében induktív csatolást kell használni.

A szinkron gép esetén ugyanígy megtehető a kefe nélküli gerjesztés, mert ebben az esetben a rotor fluxusba be lehet avatkozni. A [1-22] szakirodalom átnézésekor arra az irányra lehet jutni, hogy **messze elegendő ismeret van ahhoz, hogy kutatási irányt a 4. fejezet leírásával megvalósítható.**

Van lehetőség olyan tekercselés kialakításra is, amelyek egymástól függetlenül különböző fordulatszámokat biztosítanak, de ha a pólusszám eltérésnek megfelelően különböző frekvenciával tápláljuk úgy, hogy a gépben a frekvenciafeltétel teljesüljön, akkor mindkét tekercsrendszer ki van használva (független tekercses módszer).

4.4. Összefoglalás

A bemutatott 4.1-2. ábrák jelleggörbe-seregnek kell lennie, ami folyamatos számításnak van alárendelve, amely igazodik a jármű útszakasz viselkedéséhez. A pólusváltásnak akkor kell bekövetkezni, amikor az **előző pólusrendszerben nincs elegendő fluxustartalék vontatási jelleggörbe eléréséhez és fenntartásához.** Ehhez még hozzáadódik a frekvenciaváltó szabályozási módja, amely szélesítheti is ezeket a tartományokat. Lehet használni olyan méretékű feszültségemelést is, ami még nem okoz túlzott veszteséget és túlmelegítést. **Több tekercsrendszerű gép is készíthető, ezzel szélesíthető a gép fluxustartaléka és nyomatékképzési szakasza.** Kutatás eredménye a 28. és 29. fejezetben bemutatott eljárás szerinti villamos forgógép, amely működése hibrid-jellegű, ötvözi az aszinkron és szinkron gép előnyös tulajdonságait és a hozzákapcsolható inverter a géptípusnak megkedvezőbb táplálási módot biztosít.

5. Irodalomjegyzék

- [1] Dr Asztalos Péter. Villamosgépek II. Tankönyvkiadó. Budapest. 1972.
- [2] Liska József, Villamos gépek, III: Szinkron gépek, Tankönyvkiadó, Budapest, 1966
- [3] Retter Gyula, Villamos energiaátalakítók IV: füzet, Indukció gépek szimmetrikus állandósult állapot, Tankönyvkiadó, Budapest 1980
- [4] Liska József, Villamos Gépek IV. Aszinkron gépek, harmadik kiadás, Tankönyvkiadó, Budapest 1968.
- [5] Szabadalom : Galileo Ferraris and Riccardo Arno, of Turin Italy. Cím: Arrangement for Starting Alternating Current Motors. Application filed, July 6, 1895, Serial No: 555, 106. United States Patent Office. Specification forming part of Letters Patent No: 629, 897, dated August 1, 1899.
- [6] Szabadalmi leírás: Robert Dahlander. Device for Varying the Number of Poles in Alternate-current Motors. Specification forming part of Letters Patent No. 725,415, dated April 14, 1903.
- [7] Robert Dahlander: Pole changing motor elektronikus anyag.
- [8] Farkas András, Gemeter Jenő és Dr. Nagy Lóránt, VILLAMOS GÉPEK, Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar, 2013.
- [9] Retter Gyula: Egységes villamos gép elmélet, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1976
- [10] Norbert Hesselmann, Digitális jelfeldolgozás, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1985
- [11] Kovács K. Pál: Villamos gépek tranziens folyamatai, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1970
- [12] Halász Sándor: Villamos hajtások, Havas&Társ, Budapest, 1987
- [13] Halász Sándor: Automatizált villamos hajtások I., Tankönyvkiadó, Budapest, 1989
- [14] Halász Sándor-Hunyár Mátyás-Schmidt István: Automatizált villamos hajtások II., Műegyetem Kiadó, Budapest, 1998
- [15] K. M. Becker and J. Kaye, "The Influence of a Radial Temperature Gradient on the Instability of Fluid Flow in an Annulus With an Inner Rotating Cylinder," Journal of Heat Transfer, vol. 84, no. 2, pp. 106 - 110, 1962.
- [16] D. Annaratone, "Radiation," in Engineering Heat Transfer, Milano, Springer, 2010, pp. 139 - 190.
- [17] Drive motor system for electric vehicles—Part 2: Test methods, The Standardization Administration of the People's Republic of China, 2015.
- [18] J. Tang and Y. Liu, "Study of Voltage Spikes and Temperature Rise in Power Module Based Integrated Converter for 48 V 20 kW Electrically Excited Synchronous Machines," in APEC 2018, San Antonio, Texas, USA, 2018.
- [19] R. L. Steigerwald, "A Comparison of Half-Bridge Resonant Converter Topologies," IEEE Transactions on Power Electronics, vol. 3, no. 2, pp. 174 - 182, 1988.
- [20] V. Ruuskanen, M. Niemela, J. Pyrhonen, S. Kanerva and J. Kaukonen, "Modelling the brushless excitation system for a synchronous machine," IET Electric Power Applications, vol. 3, no. 3, pp. 231 - 239, 2009. 137
- [21] H. Ge, J. W. Jiang, J. Ye and A. Emadi, "Behavior Study of Permanent Magnet Synchronous Machines Based on a New Normalized Model," IEEE Transactions on Industrial Electronics, vol. 66, no. 10, pp. 7539 - 7550, 2019.
- [22] G. Choi and T. M. Jahns, "Investigation of Key Factors Influencing the Response of Permanent Magnet Synchronous Machines to Three-Phase Symmetrical Short-Circuit Faults," IEEE Transactions on Energy Conversion, vol. 31, no. 4, pp. 1488 - 1497, 2016.